

ПРОФІЛІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я, 2023

Львівська область

Центр громадського здоров'я

Ресурси охорони здоров'я. Діяльність закладів охорони здоров'я

Кількість постійного населення Львівської області станом на 1 січня 2022 року (наявні офіційні дані) становила 2 459 763 особи, що складало 6,0 % від загального населення України. Загальне число ліжок, загальна чисельність лікарів та середнього медперсоналу в області суттєво перевищує частку населення області в загальній структурі населення України, а число лікарняних закладів лише не на багато менше цієї частки. Тобто область в цілому добре забезпечена медичними ресурсами.

Помітне та/або суттєве перевищення частки майже всіх показників ресурсів охорони здоров'я над часткою населення можна пояснити віддаленістю області від лінії бойових зіткнень армій України та РФ.

Показник	Україна	Львівська обл.	%
Кількість населення	40 997 698	2 459 763	6,00
Число лікарняних закладів	1 096	64	5,84
Загальне число ліжок	228 351	15 467	6,77
Число закладів, які надають амб.-поліклінічну допомогу	2 307	143	6,20
Число амб.-поліклінічних закладів, які мають денні стаціонари	1 202	75	6,24
Число ліжок в денних стаціонарах	32 904	1 710	5,20
Проліковано хворих в денних стаціонарах	1 203 745	70 710	5,87
Кількість викликів швидкої медичної допомоги	4 660 255	235 172	5,05
Загальна чисельність лікарів (без зубних)	133 237	11 433	8,58
Загальна чисельність середнього мед.персоналу	229 368	17 056	7,44

Питома вага показників регіону в Україні за 2023 р., %

Підсумки пандемії COVID-19 в Україні та регіоні 2020-2023 роках

З березня 2020 по червень 2023 року як в цілому в Україні, так і в Львівській області тривала пандемія COVID-19. За цей період в регіоні було зареєстровано 334136 підтверджених випадків цієї інфекції або 6,01 % від всіх випадків в Україні, що трохи перевищує частку населення області в структурі населення країни.

Це може вказувати як на достатньо високу природну інтенсивність циркуляції збудника в області, ніж в середньому по Україні, так і на більш якісні заходи з виявлення випадків COVID-19. Щодо кількості померлих, то в області % померлих дещо більше % населення області в структурі населення країни. Летальність в області (2,07 %) майже не відрізняється від летальності в цілому по Україні (2,02 %).

Примітним є те, що летальність медпрацівників в області в 1,6 разів більша, ніж відповідний загально-український показник.

Показник	Україна	Львівська обл.	Питома вага, %
Кількість підтверджених випадків COVID-19, всього	5 562 748	334136	6,01
Померло від COVID-19, всього	112 481	6 931	6,16
Летальність сукупного населення від COVID-19, %	2,02	2,07	-
Кількість випадків COVID-19 серед медпрацівників	154 637	7 275	4,70
Кількість померлих від COVID-19 серед медпрацівників	1 256	97	7,72
Летальність медпрацівників від COVID-19, %	0,81	1,33	-
Питома вага (%) щеплених від COVID-19 серед тих, хто захворів з початку вакцинації	17,1	14,5	-

Найбільш поширені інфекційні захворювання регіону

Групою інфекційних захворювань з найбільшими показниками реєстрації як в Україні, так і в Львівській області є ГРВІ, які помітно перевищують показник України (на 32 %). Серед інших респіраторних інфекцій в 2023 році в області високі показники мали вітряна віспа та скарлатина (відповідно в 1,8 та 1,3 рази вище, ніж в цілому в Україні). Грип мав відчутно менші показники, ніж загалом в Україні. Стан захворюваності на кишкові інфекції в області гірший, ніж в цілому в Україні: по ГКІ встановленої та невстановленої етіології – в 2 рази більше, але ротавірусна інфекція більше, ніж в 3 рази перевищує загальноукраїнський рівень. Захворюваність на зоонозні сальмонельози дещо менша, ніж в цілому в Україні.

Зоонозна хвороба Лайма та лептоспіроз майже не відрізняються від загального показника України. Аскаридоз в регіоні має показник показник захворюваності втричі вищий, ніж в цілому в Україні.

Інфекції	Україна, на 100 тис. нас.	Львівська обл., на 100 тис. нас.
ГРВІ	12 749,45	16 825,24
Грип	32,41	14,19
Вітряна віспа	96,64	157,01
Скарлатина	25,48	32,97
ГКІ встановленої етіології	52,93	91,19
ГКІ невстановленої етіології	70,01	146,40
Інші (зоонозні) сальмонельози	10,76	8,98
Ротавірусний ентерит	7,32	23,95
Хвороба Лайма	11,98	10,24
Лептоспіроз	1,06	1,14
Аскаридоз	40,56	133,75

Захворюваність в регіоні та в Україні за 2023 р.

Спалахи інфекційних захворювань в Україні та регіоні в 2023 р.

Кількість спалахів інфекційних захворювань в 2023 році у Волинській області становить 18,75 % від їх загальної кількості в Україні, що є в 3 рази більше частки населення області від загальної кількості населення України (6,0 %), але питома вага кількості випадків в межах зафіксованих спалахів становить 23,29 %, що є більшим від загального показника по Україні. Середня кількість випадків на 1 спалах (12,17) в регіоні більше від показника України (9,8). Таким чином, інтенсивність спалахів інфекційних хвороб у Львівській області суттєво відрізнялась від загального в Україні в гірший бік. Відсоток лабораторно підтверджених випадків інфекційних хвороб в межах спалахів в регіоні становив 76,0 %, тобто не перевищував загальноукраїнський показник (78,3%).

Показник	Україна	Львівська обл.	Питома вага, %
Кількість спалахів, всього	64	12	18,75
Кількість випадків в межах зафіксованих спалахів	627	146	23,29
Середня кількість випадків на 1 спалах	9,80	12,17	–
Захворюваність на 100 000 населення в межах спалахів	1,53	5,83	–
Лабораторно підтверджені випадки інфекційних хвороб у межах спалахів, %	78,30	76,00	–
Питома вага спалахів кишкових інфекцій, %	89,10	60,00	–

Соціально значущі інфекційні хвороби

Туберкульоз (ТБ)

В 2023 році у Львівській області захворюваність на туберкульоз (нові випадки + рецидиви) була дещо ви-

щою, ніж в цілому в Україні, а захворюваність на ТБ у поєднанні з ВІЛ-інфекцією була така, як в Україні.

При цьому показник захворюваності на ТБ в області серед дитячого населення (0-14 років) був 2,3 рази меншим, ніж загальноукраїнський показник дитячої ТБ-захворюваності (4,5 на 100 тис. нас. проти 10,4 на 100 тис. нас. в Україні).

Смертність від туберкульозу не відрізнялась від загальноукраїнської.

Загалом дещо вищі показники інцидентності в області в порівнянні із загальноукраїнськими показниками не корелюють з тим фактом, що показники ефективності лікування ТБ практично не відрізняються (або мало відрізняються) від аналогічних загальнонаціональних показників і були в межах від 65,5 % до 77,9 % в області проти 63,2–77,5 % в Україні.

Показник	Україна	Львівська обл.
Захворюваність на ТБ (нові випадки + рецидиви), на 100 тис. нас.	48,4	56,8
Захворюваність на ТБ у поєднанні з ВІЛ (нові випадки+рецидиви), на 100 тис. населення	8,2	8,3
Захворюваність на ТБ серед дітей віком 0-14 років (нові випадки+ рецидиви), на 100 тис. нас.	10,4	4,5
Смертність від ТБ сукупного населення, на 100 тис. нас.	6,9	6,7
Ефективність лікування (нові випадки + рецидиви ТБ), %	77,5	77,9
Ефективність лікування (нові випадки + рецидиви ТБ/ВІЛ), %	64,5	65,5
Ефективність лікування (МЛС-ТБ), %	63,2	66,4

Показники ТБ у Львівській області та Україні за 2023 р.

ВІЛ/СНІД

В 2023 році у Львівській області на обліку знаходилось 4 690 особа з ВІЛ-інфекцією, з яких 568 було вперше виявлено у цьому ж році, що становить відповідно 2,98 % та 4,4 % від показників по Україні.

Кількість нововиявлених хворих на СНІД становить 149 осіб, тобто 4,18 % від показника по Україні.

Слід зазначити, що у 2023 році число нових смертей від СНІДу в області становило 48 випадків. Це 2,8 % від всіх випадків смертей безпосередньо від СНІДу по всій Україні.

Показник	Україна	Львівська обл.	%
Кількість населення	40 997 698	2 459 763	6,00
Число нових випадків ВІЛ-інфекції	12 914	568	4,40
Число нових випадків СНІДу	3 351	140	4,18
Число нових смертей від СНІДу	1 717	48	2,80
Кількість ЛЖВ на обліку	157 435	4 690	2,98

Питома вага показників Львівської області в Україні за 2023 р., %

Вірусні гепатити

В 2023 році у Львівській області було зареєстровано 678 випадки вірусних гепатитів, що становить 6,82 % від показника по Україні. В структурі переважну більшість становить хронічний вірусний гепатит – 76,5 %.

Гострі гепатити А, В, С та інші гепатити складають 3,5 %, 15,5 %, 4,4 % та 0 % відповідно.

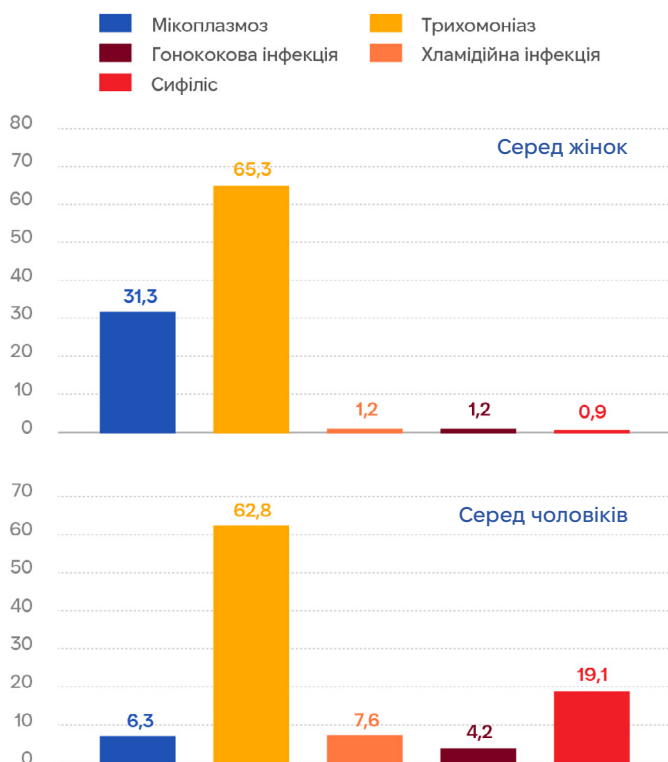
Структура захворюваності на вірусні гепатити у 2023 р., %

Інфекції, що передаються статевим шляхом (ІПСШ)

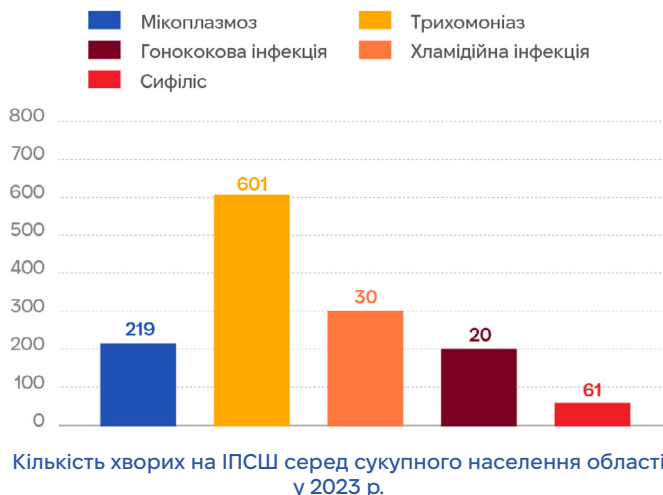
В 2023 році у Львівській області було зафіксовано 931 випадок захворювання на п'ять ІПСШ-нозологій серед сукупного населення, з яких більше 98 % припадає на дорослих (18 років+). Найбільше (601 особа) захворіли на трихомоніаз, що становить 64,6 % від усіх випадків ІПСШ.

Найбільше випадків ІПСШ було зареєстровано серед жінок – 643 випадків проти 288 серед чоловіків.

І у чоловіків, і у жінок найчастіше реєструвались випадки трихомоніазу. Сифіліс, гонококова інфекція, хламідійна інфекція та уrogenітальний мікоплазмоз: у чоловіків – 19,1 %, 4,2 %, 7,6 % та 6,3 % відповідно, у жінок – 0,9 %, 1,2 %, 1,2 % та 31,3 % відповідно.

Структура захворюваності на ІПСШ у 2023 р., %

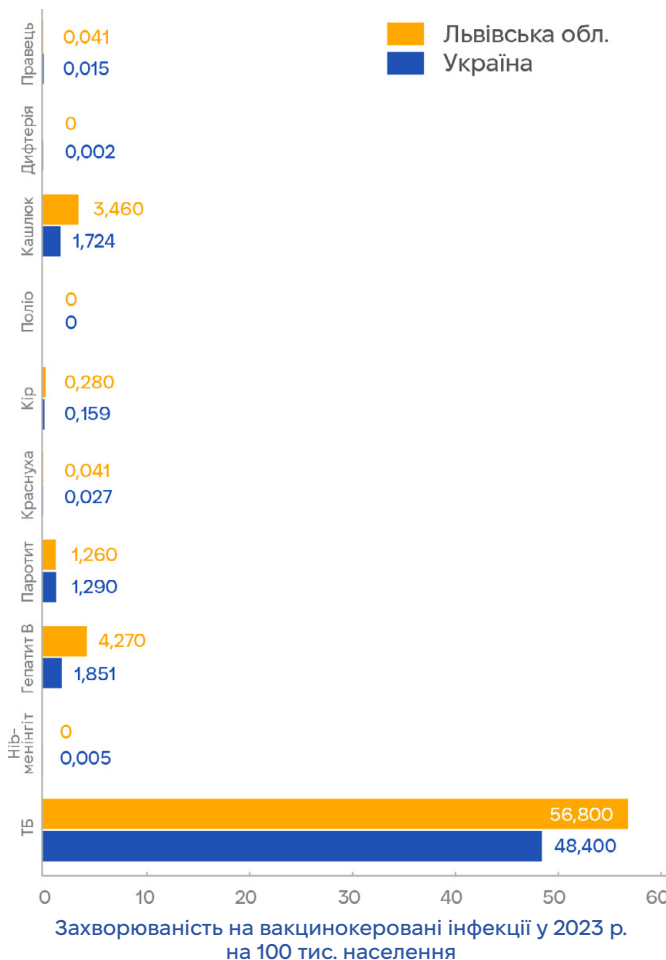
Кількість хворих на ІПСШ серед сукупного населення області у 2023 р.

Захворюваність на вакциновані інфекції в 2023 році

В 2023 році у Львівській області епідемічна ситуація з вакцинованих інфекцій найбільш несприятливою була по туберкульозу, оскільки показник захворюваності в області дещо перевищував загальний показник по Україні.

Щодо інших вакцинованих інфекцій, то ситуація в області є відносно несприятливою: тільки захворюваність на НіВ-менінгіт, поліомієліт та дифтерію була нульова, а паротит не перевищував загальну захворюваність по Україні.

Натомість захворюваність на гепатит В, кір, краснуху та особливо кашлюк і правець була суттєво більшою, ніж в Україні в цілому.

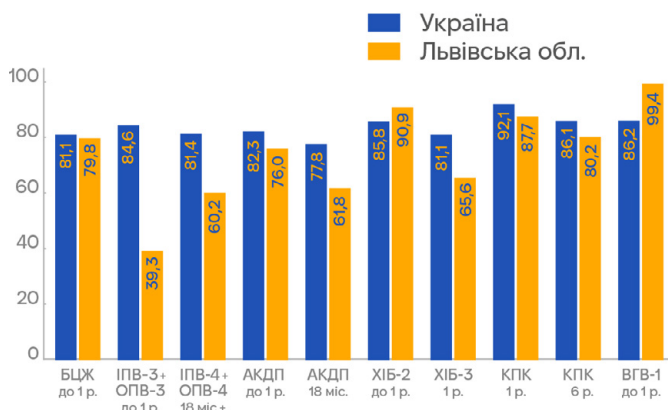

Захворюваність на вакциновані інфекції у 2023 р. на 100 тис. населення

Вакцинація

Порівняно із загальними показниками в Україні у Львівській області досить низькі показники охоплення щепленнями – лише за двома щепленнями, що передбачені календарем щеплень, (ХІВ-2 та ВГВ-1), рівень охоплення не тільки вище, ніж в Україні в цілому, але й на рівні більше 90 %.

За іншими восьми позиціями рівень охоплення в області не тільки менше загального рівня по Україні, але й суттєво менше 90 % (від 39,3 % до 87,7 %).

Охоплення щепленнями у 2023 р., %

Злоякісні новоутворення

В 2023 році у Львівській області на обліку перебувало 79 695 хворих на злоякісні новоутворення, що становить 6,65 % від кількості по Україні. В 2023 році було виявлено 4 188 випадків захворювань на злоякісні новоутворення, що становить 10,83 % від кількості хворих, що перебували на обліку в Вінницькій області. Слід зазначити, що серед виявлених нових випадків захворювань кількість жінок становить 51,15 %, а чоловіків – 48,85 %, але серед померлих помітно більше було чоловіків (59,14 %). Натомість в області смертність від злоякісних новоутворень серед чоловіків (141,89 на 100

тис. населення) відчутно переважала смертність серед жінок (119,97 на 100 тис. населення), що, ймовірно, може вказувати на більш пізні звернення чоловіків за медичною допомогою. Обтяжуючим фактором для лікування є виявлення злоякісних новоутворень на пізніх стадіях, так в області на 3-й і 4-й стадіях у 2023 році було виявлено 23,1 % нових випадків.

Розлади психіки внаслідок вживання психоактивних речовин

В 2023 році у Львівській області під наглядом перебувало 39 438 осіб з розладами психіки та поведінки від уживання психоактивних речовин, з яких 21 967 осіб були охоплені відповідним лікуванням (55,7 %). У Львівській області в етіологічній структурі хворих під наглядом переважали особи, які вживали алкоголь (92,7 %), опіоїди (4,33 %), інші психоактивні речовини (2,69 %) та канабіоїди (0,29 %).

В 2023 році у Вінницькій області вперше взято під нагляд 3 106 осіб з розладами психіки та поведінки від уживання психоактивних речовин. В етіологічній структурі виявлених хворих переважали особи, які вживали алкоголь (76,08 %), інші психоактивні речовини (12,62 %), канабіоїди (0,61 %) та опіоїди (10,69 %).

Через уживання:		Взято під нагляд з уперше встановленим діагнозом	% серед вперше виявлених в етіологічній структурі	Перебуває під наглядом на кінець звітного року	% в етіологічній структурі серед осіб, що перебувають під наглядом	Охоплені лікуванням, усього	% охоплених лікуванням серед осіб під наглядом
алкоголю всього	Україна	38 312	76,08	441 862	82,66	170 073	38,49
	Область	2 363	76,08	36 558	92,70	19 953	54,58
опіоїдів всього	Україна	4 791	9,51	46 306	8,66	22 854	49,35
	Область	332	10,69	1 707	4,33	914	53,54
канабіоїдів всього	Україна	1 409	2,80	14 333	2,68	4 217	29,42
	Область	19	0,61	113	0,29	40	35,40
інших психоактивних речовин – всього	Україна	5 845	11,61	32 022	5,99	12 031	37,57
	Область	392	12,62	1 060	2,69	1 060	100
разом	Україна	50 357	100	534 523	100	209 175	39,13
	Область	3 106	100	39 438	100	21 967	55,70

Етіологічна структура розладів психіки та поведінки від вживання психоактивних речовин, 2023 р.

Репродуктивне здоров'я жінок

В 2023 році у Львівській області було зафіксовано 16 109 пологів та народилося живими в лікарняних закладах 16 275 дітей, що становить відповідно 9,03 % та 9,06 % від кількості пологів і народжених в Україні. Материнська смертність в області становила 24,24 % від загальноукраїнської (в інтенсивних показниках 49,16 на 100 000 новонароджених проти 18,37 на 100 000 новонароджених загалом в Україні).

Малюкова смертність дітей у віці до 1 року в області склала 133 випадки (9,89 %) від 1 345 випадків по усій Україні або 8,17 дітей на 1 000 народжених живими проти 7,49 на 1 000 народжених живими загалом по Україні. Онкологічна захворюваність на найбільш поширені хвороби жіночої репродуктивної сфери в області реєструвалась наступним чином: рак жіночої молочної залози – 967 випадків, рак жіночих статевих органів всіх локалізацій – 977 випадків, в тому числі рак шийки матки – 211 випадків (або відповідно 7,69 %, 7,94 % та 7,12 % від кількості хворих в Україні).

Показник	Україна	Львівська обл.	%
Пологів всього	178 468	16 109	9,03
Материнська смертність	33	8	24,24
Абортів всього	42 683	2 444	5,73
Народилось дітей живими в лікарняних закладах	179 611	16 275	9,06
Померло дітей у віці до 1 року	1 345	133	9,89
Захворіло на рак жіночої молочної залози	12 568	967	7,69
Захворіло на рак жіночих статевих органів (всі локалізації)	12 311	977	7,94
В тому числі захворіло на рак шийки матки	2 964	211	7,12

ДТП та їх наслідки

В 2023 році у Львівській області було зафіксовано 2 001 ДТП з загиблими та/або травмованими особами (8,5 % від всієї кількості по Україні), в яких травмовано 2 625 осіб і загинуло 220 осіб, що становить 8,9 % і 7,2 % відповідно від кількості по Україні.

Всього 580 ДТП зафіксовано із загиблими та/або травмованими пішоходами (8,9 % від всієї кількості по Україні), в яких загинуло 77 та травмовано 550 пішоходів.

Всього 98 ДТП було скоєно з вини пішоходів (14,0 % від всієї кількості по Україні). В цих ДТП загинуло 15 та ще 90 осіб травмовано.

Резюме/рекомендації

Львівська область достатньо непогано забезпечена медичною інфраструктурою та медичними кадрами. Загальне число ліжок (6,77 %), загальна чисельність лікарів (8,58 %) та середнього медперсоналу (7,44 %) в області суттєво перевищує частку населення області в загальній структурі населення України (6,0 %), а число лікарняних закладів (5,84 %) лише не на багато менше цієї частки, але тягар на систему громадського здоров'я в області має відчутну тенденцію до зростання у зв'язку з повномасштабною війною з РФ.

За підсумками пандемії COVID-19 вклад області в загальний показник зареєстрованих випадків (6,01 %) та смертей (6,16 %) від COVID-19 в цілому пропорційно відповідає кількості населення та забезпеченості регіону медичною інфраструктурою та медичними кадрами. Летальність в області (2,07 %) майже не відрізняється від летальності в цілому по Україні (2,02 %). Загалом епідемічна ситуація по COVID-19 може вказувати на необхідний рівень готовності медичної інфраструктури до

пандемічних загроз, але є необхідність у розвитку та подальшому вдосконаленні протипандемічного потенціалу системи громадського здоров'я області.

Профіль захворюваності регіону на найпоширеніші інфекції у Львівській області не можна назвати сприятливим. ГРВІ в області помітно перевищують показник України (на 32 %). Серед інших респіраторних інфекцій в 2023 році в області високі показники мали вітряна віспа та скарлатина (відповідно в 1,8 та 1,3 рази вище, ніж в цілому в Україні). Грип мав відчутно менші показники, ніж загалом в Україні. Стан захворюваності на кишкові інфекції в області гірший, ніж в цілому в Україні: по ГКІ встановленої та невстановленої етіології – в 2 рази більше, а ротавірусна інфекція більше, ніж в 3 рази перевищує загальноукраїнський рівень. Інтенсивність спалахів інфекційних хвороб у Львівській області суттєво відрізнялась від загального в Україні в гірший бік (23,29 % всієї спалахової захворюваності України). Отже, при плануванні в регіоні протиепідеміч-

них та профілактичних заходів щодо найпоширеніших інфекційних хвороб потрібно враховувати строкатість проявів епідемічного процесу та застосовувати диференційований підхід.

В 2023 році у Львівській області захворюваність на туберкульоз була дещо вищою, ніж в цілому в Україні, а смертність від туберкульозу не відрізнялась від загальноукраїнської. Інші показники соціально значущої захворюваності на ВІЛ/СНІД, вірусні гепатити та ІПСШ в області були на рівні із загальноукраїнськими показниками або нижче загальноукраїнських. Враховуючи, що в Україні загалом наявні достатньо високі показники захворюваності на соціально небезпечні інфекційні хвороби, то це вимагає впровадження нових та посилення вже існуючих профілактичних програм для зменшення захворюваності та тягаря соціально значущих інфекцій для населення області. Як і в переважній більшості областей у Львівській області необхідні заходи для підвищення охоплення щепленнями дітей, оскільки охоплення по переважній більшості щеплень коливається в межах від 39,3 % до 87,7 %.

Близько 23,1 % злоякісних новоутворень в області виявляється на пізніх стадіях, що також потребує вжиття заходів з покращення виявлення онкозахворювань

системою охорони здоров'я регіону, оскільки раннє виявлення злоякісних новоутворень збільшує шанси на успішне лікування та збільшує виживання хворих.

Враховуючи те, що серед розладів психіки внаслідок вживання психоактивних речовин в області в етіологічній структурі хворих переважали особи, які вживали алкоголь (92,7 %), то першочергово необхідним є лікування та реабілітація осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання саме алкоголю.

Оскільки як материнська смертність (49,16 на 100 000 новонароджених проти 18,37 на 100 000 новонароджених загалом в Україні), так і маюкова смертність дітей у віці до 1 року (8,17 дітей на 1 000 народжених живими проти 7,49 загалом по Україні) в області була суттєво вищою за загальноукраїнський показник, то доцільним є інтегрування в діяльність первинної ланки охорони здоров'я послуг з планування сім'ї, антенатального догляду, а також медико-соціальних послуг для підлітків та молоді з використанням принципу «дружного підходу».

Для зменшення кількості ДТП та травмованих і/або загиблих в них та підвищення безпеки на дорогах потрібна роз'яснювальна робота серед населення та/або проведення інших відповідних заходів.

Список скорочень

ГРВІ	гострі респіраторні вірусні інфекції	ДТП	дорожньо-транспортна пригода
ГКІ	гострі кишкові інфекції	КПК	кір, паротит, краснуха (вакцина)
ТБ	туберкульоз	АКДП	Адсорбована коклюшно-дифтеріяно-правцева (вакцина)
ІПСШ	інфекції, що передаються статевим шляхом	БЦЖ	Бацила Кальмета-Жерена (вакцина)
НіВ(ХІВ)	Інфекція, що викликається <i>Haemophilus influenzae type b</i>	ІПВ	Інактивована поліомієлітна вакцина
ВГВ	Вірусний гепатит В	ОПВ	Оральна поліомієлітна вакцина

В даній публікації були використані дані:

Центру громадського здоров'я МОЗ України
 Державної служби статистики України
 Національного канцер-реєстру України
 Департаменту патрульної поліції Національної поліції України
 Державної служби України з питань праці

 www.phc.org.ua
 www.ukrstat.gov.ua
 www.ncru.inf.ua
 www.patrolpolice.gov.ua
 www.dsp.gov.ua